WARIES QUIZBOEKEN

De grote

ontdekkingsreizigersquiz

180 vragen met uitleg, om samen te spelen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 180 vragen in 18 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Op zoek naar specerijen 6
2 Portugal langs Afrika 8
3 Columbus 11
4 Portugezen in Azië 13
5 De eerste reis om de wereld 15
6 Wereldomzeilers 17
7 Conquistadores 19
8 Ruil tussen twee werelden 21
9 Hollanders op weg naar Indië 24
10 De VOC in Azië 27
11 Leven aan boord 29
12 Schepen van toen 31
13 Navigeren zonder satelliet 33
14 Kaarten en kaartmakers 36
15 Het Zuidland 38
16 James Cook 41
17 Doorvaarten in het noorden 43
18 Naar de Noordpool 45

Antwoorden en uitleg **48**
Scorebladen **66**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Op zoek naar specerijen

Antwoorden en uitleg: p. 48

1 Hoe groeit de plant waaraan peperkorrels zitten?

- **A** Als laag gras
- **B** Als klimplant tegen bomen of palen
- **C** Als knol onder de grond
- **D** Als hoge boom

2 WAAR OF NIET WAAR?

De geschenken die Vasco da Gama in 1498 namens de Portugese koning aan de vorst van Calicut in India aanbood, maakten grote indruk aan het hof.

3 Welke stad had in de late Middeleeuwen een groot deel van de Europese peperhandel in handen, wat de Portugezen aanzette een zeeroute naar India te zoeken?

- **A** Venetië
- **B** Antwerpen
- **C** Londen
- **D** Lübeck

4 WAAR OF NIET WAAR?

Na de reizen van de Chinese admiraal Zheng He, begin vijftiende eeuw, werd peper in China van een dure luxe een gewoon handelsartikel.

5 Waarom zogen Chinese hofbeambten in de tijd van de Han-dynastie volgens een oud boek op een kruidnagel als ze de keizer gingen toespreken?

- **A** Om niet te stotteren
- **B** Als teken van trouw
- **C** Voor een frisse adem
- **D** Tegen kiespijn

6 OPEN VRAAG

Een Franse bestuurder liet in 1770 kruidnagelzaailingen van de Molukken wegsmokkelen, om het monopolie van de Nederlanders te breken. Zijn achternaam betekent toevallig ‘peper’. Hoe heette hij?

7 Welke stof in zwarte peper zorgt voor de scherpe smaak?

- **A** Menthol
- **B** Cafeïne
- **C** Capsaïcine
- **D** Piperine

8 Griekse schrijvers als Herodotus vertelden dat kaneel uit een onbekend land kwam en door reusachtige vogels werd verzameld. Wat deden die vogels ermee?

- **A** Ze bouwden er nesten van
- **B** Ze lieten het op schepen vallen
- **C** Ze voerden het aan hun jongen
- **D** Ze verjoegen er slangen mee

9 Magellaan en zijn officieren hadden geen last van scheurbuik, terwijl veel matrozen er wel aan leden. Wat aten de officieren dat hen mogelijk beschermde?

- **A** Gedroogde vis
- **B** Zuurkool
- **C** Honingkoek
- **D** Kweepeerconserven

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoeveel dagen duurde de oversteek van de Stille Oceaan, vanaf de zeestraat bij de zuidpunt van Amerika tot het eiland Guam?

6

RONDE 6 · 10 VRAGEN

Wereldomzeilers

Antwoorden en uitleg: p. 53

1 Francis Drake voer van 1577 tot 1580 als tweede ooit rond de wereld in één tocht. Voor welk land?

- **A** Portugal
- **B** Engeland
- **C** Spanje
- **D** Frankrijk

2 Hoe heette het schip van Francis Drake, voordat hij het halverwege zijn wereldreis de naam Golden Hind gaf?

- **A** Unicorn
- **B** Dolphin
- **C** Pelican
- **D** Revenge

3 **WAAR OF NIET WAAR?**

Net als Magellaan kwam Francis Drake om tijdens zijn reis rond de wereld.

RONDE 10 · 10 VRAGEN

10 De VOC in Azië

Antwoorden en uitleg: p. 57

1 Wat betekent ‘Dispereert niet’, de bekende uitspraak van VOC-bestuurder Jan Pieterszoon Coen?

- **A** Verspil niets
- **B** Wanhoop niet
- **C** Vertrouw niemand
- **D** Wacht niet

2 OPEN VRAAG

In welke West-Friese havenstad werd Jan Pieterszoon Coen, die in 1619 Batavia stichtte, geboren?

3 WAAR OF NIET WAAR?

De VOC was een gewone handelsonderneming zonder eigen leger of oorlogsschepen.

4 Welke van deze steden had GEEN eigen kamer van de VOC?

- **A** Delft
- **B** Middelburg
- **C** Haarlem
- **D** Enkhuizen

5 Welk eiland, bekend om zijn kaneel, veroverde de VOC tussen 1640 en 1656 voor een groot deel op de Portugezen?

- **A** Mauritius
- **B** Formosa
- **C** Java
- **D** Ceylon

9 Welke stad staat in het midden van de wereldkaart van Hereford, de grootste middeleeuwse kaart die nog bestaat?

- **A** Londen
- **B** Constantinopel
- **C** Rome
- **D** Jeruzalem

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

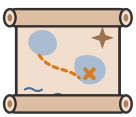
Van de wereldkaart van Martin Waldseemüller uit 1507 is maar één compleet exemplaar bekend. Hoeveel exemplaren werden er volgens de bronnen gedrukt?

15

RONDE 15 · 10 VRAGEN

Het Zuidland

Antwoorden en uitleg: p. 62

1 Hoe heette Australië lange tijd op Europese kaarten, naar de naam die Abel Tasman er in 1644 aan gaf?

- **A** Nieuw-Holland
- **B** Nieuw-Zeeland
- **C** Nieuw-Amsterdam
- **D** Nieuw-Guinea

2 Wat liet Dirk Hartog in oktober 1616 achter op een eiland voor de westkust van Australië?

- **A** Een stenen kruis
- **B** Een kanon met het VOC-teken
- **C** Een tinnen bord met een inscriptie
- **D** Een fles met een brief